

Jenny Juul Larsen

Kystdirektoratet
J.nr. 23/07951-7
Ref. Caroline Hamborg
Sørensen
10-07-2024

Dispensation til hegning og stente inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Du har den d. 19. oktober 2023 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til opsætning af hegn og stenter inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen med matr.nr. 87a, Strandgårde, Holmsland Klit, Sønder Klitvej 97, 6960 Hvide Sande i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der søges desuden om lovliggørende dispensation til hegningens betonstolper.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Du skal selv undersøge, om dit projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Du må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Du vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan du skal forholde dig, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Kystdirektoratet har den 18. oktober 2023 modtaget en afgørelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune, i hvilken de giver ejer af ovenstående landbrugsejendom, som er beliggende i §3-natur (klithede), dispensation til afgræsning med får.

Kommunen oplyser, at dispensationen er givet på baggrund af et ønske om at styrke den beskyttede natur på arealet:

Formålet med nærværende projekt er at skabe forstyrrelse og vedligeholde klitheden i dens nuværende stadie. Et lavt græsningstryk med får kan potentielt via tråd skabe spirebede for nye planter. Det vides ikke med sikkerhed om dyrene er tunge nok til at træde vegetationen op. Dyrene kan til en vis grad pleje klitheden og holde den i dens nuværende stadie. Men græsningstrykket er også så lavt, at fårene nok primært vil holde sig på den næringsfattige eng først, hvor vegetationen er lettere at spise, og først senere på sæsonen kan de presses til at græsse i klithede.

Kommunen oplyser, at der vil foretages justeringer på græsningstrykket, hvis det viser sig at have en negativ effekt på arealets natur.

Der ansøges i den forbindelse om en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til en reparation af arealets nuværende hegn, som omkranser størstedelen af ejendommen (se fig. 2). Det er slidt og opbrudt flere steder, hvorfor der ønskes nyt hegn opsat på de områder, hvor hegn mangler. Den nuværende hegning på ejendommen består dels af et simpelt totrådet hegn og dels af et lavt nethegn (se fig. 3).

Dele af hegningen består af betonstolper, mens andre dele består af træpæle (se fig. 3 og 4). Ansøger har i en mail til Kystdirektoratet oplyst, at betonpælene har stået på ejendommen siden slutningen af 1950'erne, hvorefter der løbende er blevet sat træpæle op.

Fig. 1. Luftfoto af matriklen fra foråret 2023. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

Fig. 2. Luftfoto af ejendommen fra Ringkøbing-Skjern Kommunes afgørelse. Den blå skravering viser det strandbeskyttede areal. Hegningens placering er markeret med den røde, stiplede linje.

Fig. 3. Billede indsendt af ansøger, som viser dele af det nuværende hegn med træpæle på ejendommen. Tilsvarende hegn sættes op langs markeringen vist på figur 2.

Fig. 4. Billede indsendt af ansøger, som viser dele af hegningen, hvor betonpælene stadig anvendes.

Kommunen udtrykker i forlængelse heraf, at arealet tidligere har været lukket af med fåregræsning, men at offentligheden efter ophøret af den tidligere fåregræsning indtil nu har haft adgang til området. Der foreligger fra kommunens side et ønske om fortsat at tillade offentlighedens adgang. De har af den grund aftalt med ansøger, at der skal etableres to stenter (se fig. 5 og 6) på ejendommen, hvoraf kun stenten mod øst (se fig. 6) kræver en dispensation fra Kystdirektoratet, da kun denne vil blive placeret inden for strandbeskyttelseslinjen. Kommunen har vurderet, at stenterne vil være tilstrækkelig adgang til arealet, eftersom der ikke er etablerede stier men derimod trampestier på hjelme i stejlt terræn.

Fig. 5. Billede indsendt af ansøger som viser et eksempel på typen af stente, der ønskes opført på ejendommen

Fig. 6. Luftfoto af ejendommen fra Ringkøbing-Skjern Kommunes afgørelse. De røde prikker angiver de ønskede placeringer af de to stenter.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 69, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 2. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på projektets begrænsede karakter og at der er tale om reparation af eksisterende hegn på ejendommen. Derudover er projektet lavet i samarbejde med den lokale myndighed og tjener til et naturforbedrende formål. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en negativ påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arterne markfirben og strandtudse. Da det ansøgte projekt har til formål at forbedre naturtilstanden på arealet ved græsning, er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte kan have en positiv indflydelse på padden, herunder strandtudsens, da dens normale levested er lav eller sparsom vegetation.

Kystdirektoratet vurderer samlet set, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, stier til eller langs med kysten, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur. Der er søgt om dispensation til to mindre anlæg – to stenter – for at sikre offentlighedens adgang til området, hvorfor det ansøgte kan siges at være omfattet af ovenstående praksis.

Kystdirektoratet lægger derudover vægt på, at den ønskede hegning og de dertilhørende stenter tjener til et naturforbedrende formål. I den konkrete sag, er det kommunens vurdering, at der er et behov for at foretage afgræsning for at sikre og udvikle kystlandskaber og naturtyper. Kystdirektoratet finder ikke anledning til at tilsidesætte denne vurdering. Kystdirektoratet lægger tillige vægt på afgræsningens positive indvirkning på naturen samt, at kommunen fører tilsyn med afgræsningens påvirkning af området. Derudover kan projektet få positiv betydning for bilag IV-arten strandtudse.

Ansøger har oplyst, at betonpælene på ejendommen blev opsat i slutningen af 50'erne. Der foreligger ingen dispensation til opsætningen af pælene.

I praksis er det antaget, at myndighedens ret til at forlange et fysisk forhold lovliggjort kan fortabes, hvis forholdet har eksisteret i lang tid uden, at det er blevet påtalt af myndigheden. Dette princip hviler på et indrettelseshensyn, idet ejeren af en ejendom kan have en berettiget forventning om at et forhold, der har ligget upåtalet i meget lang tid, er lovligt, hvorfor ejeren har indrettet sig derefter. Som nævnt fremgår det af mails fra ansøger og af arkivfotos af ejendommen, at betonpælene har stået på matriklen siden slutningen af 1950'erne. Den lange årrække kan i sig selv være nok til, at der indtræder indrettelseshensyn.

Kystdirektoratet vurderer slutteligt, at der tale om beskedne anlæg, som ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt. Der lægges vægt på, at det nye hegn er lavt og almindeligt for indhegning af får.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til stente og hegning samt en lovliggørende dispensation til betonstolper.

Med venlig hilsen

Caroline Hamborg Sørensen

cahas@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Ringkøbing-Skjern Kommune, Land.by.kultur@rksk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ringkøbing-Skjern, DNRingkoebing-Skjern-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradaet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midtvestjylland, midtvestjylland@friluftsradaet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ringkøbing-Skjern ringkoebing-skjern@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 69,
Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitthede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålsalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	
	Vandranke (1831)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Stavsild (1103)	Majsild (1102)

Arter:	Odder (1355)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Majsild er ikke til stede i habitatområde H62. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Skestork (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Knarand (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (T)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blisshøne (T)
	Klyde (TY)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (TY)
	Brushane (Y)	Hvidklire (T)
	Stor kobbersneppe (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Mosehornugle (Y) er ikke til stede i fuglebeskyttelsesområde F43. For trækfuglene er følgende fugle ikke til stede i national eller international væsentlig forekomst: Fiskeørn (T), grågås (T) og almindelig ryle (T) i fuglebeskyttelsesområde F43. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))